

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Valstybės įmonei „Regitra“
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

Į 2022-06-15 Nr. S-8095

E. pristatymo informacinė sistema

ANTI KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL VAIRUOTOJŲ EGZAMINAVIMĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ

2022 m. d. Nr. 4-01-

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba) gautas valstybės įmonės „Regitra“ (toliau – VĮ „Regitra“) raštas dėl žiniasklaidoje paviestų aplinkybių, galimai susijusių su VĮ „Regitra“ darbuotojų neteisėta veika vykdanč vairuotojų teorijos ir praktinio vairavimo egzaminus. Dėl minėtų aplinkybių VĮ „Regitra“ Specialiųjų tyrimų tarnybos prašo pagal kompetenciją įvertinti situaciją dėl VĮ „Regitra“ darbuotojų - egzaminuotojų galimai vykdomos nusikalstamos veiklos.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytą ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 1 ir 4 punktų nuostatomis, Specialiųjų tyrimų tarnyba atliko šių teisės aktų antikorupcinį vertinimą¹:

- Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo², patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-329 (su pakeitimais. Toliau – Vairuotojų egzaminavimo aprašas);

¹ Antikorupcinio vertinimo metu dėmesys buvo skirtas VĮ „Regitra“ darbuotojų ir kitų asmenų galimybėms pasielgti nesąžiningai ir / ar neteisėtai.

² Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C5B4B2AF50A4/HMTdhvFpDR>; <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5bb020f018ec11ebb0038a8cd8ff585f/PyjZKdYcDa>;

- Vertėjų dalyvavimo vairavimo egzamine tvarkos aprašo, patvirtinto VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 11 d. įsakymu³ Nr. (1.1E)-1V-508 (toliau – Vertėjų dalyvavimo aprašas);
- Praktinio egzamino vaizdo ir garso duomenų įrašymo įrangos naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 19 d. įsakymu⁴ Nr. V-53 (toliau – Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašas);
- Reikalavimų motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminuotojams aprašo⁵, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 1V-516 (su pakeitimais. Toliau – Reikalavimų egzaminuotojams aprašas);
- Vairuotojų teorinių žinių patikrinimo klausimų sudarymo ir vertinimo tvarkos aprašo⁶, patvirtinto Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2021 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 1V-115 (toliau – Teorinių klausimų aprašas).

Siekdami mažinti korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo tikimybę, taip pat siekdami teisinio reguliavimo išsamumo, nuoseklumo, skaidrumo ir atsparumo korupcijai, dėl aukščiau nurodytų teisės aktų teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. *Kritinių antikorporacinio pobūdžio pastabų neturime.*

2. *Kitos antikorporacinės pastabos ir pasiūlymai:*

2.1. Vairuotojų egzaminavimo aprašo 4 punktą nustato, kad atvejais, kada egzaminuojamasis *nemoka kalbėti ar nesupranta valstybinės kalbos arba dėl sensorinio ar kalbos sutrikimo negali suprantamai išreikšti savo minčių*, egzamino metu dalyvauja vertėjas, sugebantis versti į egzaminuojamajam suprantamą kalbą. Egzaminuojamasis apie tai, kad jam reikalingas vertėjas, praneša iš anksto. Vertėją kviečia egzaminuojamasis.

2.1.1. Specialiųjų tyrimų tarnyba atkreipia dėmesį, kad pagal minėtas Vairuotojų egzaminavimo aprašo nuostatas vertėjo kvietimo iniciatyva suteikiama egzaminuojamajam asmeniui. Taip pat egzaminuojamasis konkrečią vertėjaujančio asmens kandidatūrą pasirenka pats.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtos nuostatos gali būti palankios sąlygų pasiegti nesąžiningai sudarymui, kadangi egzaminuojamajam asmeniui sudaro galimybes į dalyvavimą egzamine pasitelkti jam palankius asmenis. Neatmetama prielaida, kad esant išankstiniam susitarimui tokie asmenys teikdami vertėjavimo paslaugas egzaminuojamajam asmeniui gali siekti padėti išspręsti teorijos egzamino užduotis.

³ Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/944129803ea011eb8d9fe110e148c770>;

⁴ Minėtas teisės aktas Teisės aktų registre neregistruotas.

⁵ Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.430047/asr>.

⁶ Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/aea13330783211eb9601893677bfd7d8>.

2.1.2. Sprendžiant iš Vairuotojų egzaminavimo aprašo ir Vertėjų dalyvavimo aprašo nuostatų, kviečiant vertėją nėra objektyviai pagrindžiamas jo dalyvavimo būtinumas, kadangi egzaminuojamasis asmuo neįpareigojamas pagrįsti Vairuotojų egzaminavimo aprašo 4 punkte nustatytas aplinkybes, kad jis „nemoka kalbėti, nesupranta valstybinės kalbos arba dėl sensorinio ar kalbos sutrikimo negali suprantamai išreikšti savo minčių“.

Toks teisinis reglamentavimas neužtikrina objektyvaus ir pagrįsto vertėjų dalyvavimo egzaminuose (t. y. tik tais atvejais, kai to tikrai reikia).

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, šiuo atveju vertėjo dalyvavimo objektyvumas turėtų būti pagrindžiamas atitinkamos institucijos dokumentais (pavyzdžiui: sveikatos priežiūros įstaigos išduotu dokumentu, kad asmuo dėl sensorinio ar kalbos sutrikimo negali išreikšti savo minčių).

2.1.3. Vertėjų dalyvavimo aprašo 12 – 16 punktų nuostatos savo turiniu adaptuotos tik atvejams, kada egzaminuojamasis asmuo nesupranta valstybinės kalbos, tačiau minėtas teisės aktas iš esmės nereglementuoja (nors turėtų tai nustatyti) vertėjo elgesio taisyklių atvejais, kada egzaminuojamasis asmuo *nemoka kalbėti* arba *dėl sensorinio ar kalbos sutrikimo negali suprantamai išreikšti savo minčių* (pavyzdžiui: iš esmės neatskleidžiamas gestų kalbą verčiančio vertėjo elgesio taisyklės). Šiuo atveju taip pat manytume, kad kyla abejonių, ar visi šie paminėti vertėjo dalyvavimo pagrindai yra objektyvūs užtikrinant egzaminuojamojo asmens teisę naudotis vertėjo paslaugomis, pavyzdžiui: pagal Aprašo 17 ir 18 punktų nuostatas teorijos egzaminas laikomas kompiuteriu, o egzaminuojamajam pateikiamas testas su pasirenkamais atsakymais. Taigi, iš esmės tokiam egzaminui laikyti egzaminuojamojo asmens kalbėjimo įgūdžiai nėra reikalingi. Dėl minėtų aplinkybių gali būti svarstytinas ir vertėjo (verčiančio į gestų kalbą) dalyvavimo pagrindumas (jeigu tokio vertėjo dalyvavimo egzamine tikslas yra egzaminu tvarkos ir / ar su tuo susijusio VĮ „Regitra“ darbuotojo nurodymų vertimas (į gestų kalbą), kyla klausimas, ar tokia informacija egzaminuojamajam negali būti pateikiama kitais būdais (teksto būdu).

2.1.4. Pagal Vairuotojų egzaminavimo aprašo 4 punkto nuostatas vertėjui, išskyrus, kai jis yra VĮ „Regitra“ darbuotojas, už vertimą pagal jo pateiktą sąskaitą sumoka egzaminuojamasis.

Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašas nedetalizuoja kaip minėtos nuostatos yra įgyvendinamos (t. y. kokiais atvejais ir tvarka VĮ „Regitra“ darbuotojas gali būti pasitelkiamas kaip vertėjas; kokie reikalavimai keliami tokiam darbuotojui ir pan.).

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, toks teisinio reglamentavimo nepakankamumas gali sudaryti sąlygas nesąžiningam elgesiui (pavyzdžiui: VĮ „Regitra“ darbuotojai gali būti pasitelkiami kaip vertėjai atvejais, kada egzaminus laiko asmenys, kurių rezultatais išlaikyti egzaminą tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuoti VĮ „Regitra“ darbuotojai).

2.2. Vertėjų dalyvavimo aprašo 12 punktą nustato, kad teorijos egzaminas, kuriame dalyvauja vertėjas, metu patalpoje gali būti tik VI „Regitra“ darbuotojas, egzaminuojamasis ir vertėjas. Pagal minėto teisės akto 20 punkto nuostatas VI „Regitra“ darbuotojui egzaminas metu kilus pagrįstų abejonių dėl vertėjo sąžiningumo, jis ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo egzaminas dienos tarnybiniu pranešimu apie tai informuoja VI „Regitra“ filialo direktorių bei Komisiją. Vertėjo sąžiningumą egzaminas metu Komisija taip pat gali įvertinti, VI „Regitra“ gavus informacijos, leidžiančios suabejoti vertėjo sąžiningumu.

Taigi, pagal minėtas nuostatas vertėjo nesąžiningo elgesio faktų atskleidimas / paviešinimas iš esmės priklauso nuo VI „Regitra“ darbuotojo (dalyvavusio egzaminas metu) elgesio. Šiuo atveju neatmetama prielaida, kad tokia aplinkybė palanki nesąžiningo elgesio pasireiškimui atvejais, kad VI „Regitra“ darbuotojas suinteresuotas (tiesiogiai arba netiesiogiai), kad egzaminuojamas asmuo išlaikytų teorijos egzaminą.

2.3. Vertėjų dalyvavimo aprašo 14 punkto nuostatas Teorijos egzaminas metu atliktas papildomas garso įrašas VI „Regitra“ saugomas 6 mėnesius. Pagal Vertėjų dalyvavimo aprašo nuostatas 22 ir 23 punktų nuostatas, prieš atlikdama vertėjo sąžiningumo įvertinimą Komisija organizuoja egzaminas garso įrašo transkribavimą ir (ar) vertimą į lietuvių kalbą. Vertinant vertėjo sąžiningumą yra nagrinėjamas egzaminas vaizdo ir (ar) garso įrašą ir (ar) egzaminas transkripcijos vertimas į lietuvių kalbą.

Šiuo atveju svarbu, kad pagal minėtas nuostatas užtikrinamas tik vertėjo, verčiančio iš lietuvių kalbos į kitą kalbą, elgesio fiksavimas ir galimybė patikrinti jo sąžiningumą per 6 mėnesių laikotarpį. Tuo tarpu iš Vertėjų dalyvavimo aprašo neaišku, kiek saugomi vaizdo įrašai, kurie yra aktualūs vertėjų į gestų kalbą sąžiningumo patikrinimui. Taip pat neaišku, kaip ir kokia tvarka patikrinamas tokių vertėjų sąžiningumas ir pan.

2.4. Pagal Vairuotojų egzaminavimo aprašo 29 punkto nuostatas B kategorijos TP, reikalingas praktikos egzaminui (išskyrus sujungtas su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė nei 750 kg, o junginio didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3500 kg, bet ne didesnė nei 4250 kg), skiria VI „Regitra“. Kitų kategorijų TP bei aprašo 30 punkte nurodytų TP pateikimu praktikos egzaminui rūpinasi egzaminuojamasis.

Šiuo atveju gali būti reikšminga, kad pagal Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo II skyriaus nuostatas siekiant užtikrinti egzaminas eigas teisėtumo kontrolę privalo būti daromas vaizdo ir garso įrašas. Tačiau tais atvejais, kada egzaminui naudojama egzaminuotojo pristatyta transporto priemonė, vaizdo ir garso įrašymo priemonėmis fiksuojamų duomenų turinys yra siauresnio pobūdžio, o technines priemones įtaiso ir jų veikimą užtikrina VI „Regitra“ darbuotojas,

dalyvaujantis egzamine. Taigi, manytume, šios aplinkybės (ypatingai atvejais, kada egzaminuotojas yra suinteresuotas egzaminuojamojo rezultatais) išplečia galimybes nesažiningam elgesiui (pavyzdžiui: egzaminuotojas gali siekti įrangą sumontuoti taip, kad vaizdo ir garso įrašų kokybė netinkamai fiksuotų / neužfiksuotų egzamino eigos).

2.5. Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo 5.1 papunktis nustato, kad egzaminuotojas prieš egzaminą privalo įsitikinti, ar veikia ir įrašinėja vaizdo ir garso fiksavimo įranga – t. y. patikrinti, ar dega įrangos sisteminio bloko lemputės REC, SD1, SD2, ir kamerų fiksuojamą vaizdą monitoriuje, jei jis įrengtas. Jeigu nustatoma, kad įranga neveikia tinkamai ar kyla abejonių kad vaizdo kameros nereguliuotos, egzaminuotojas turi nedelsiant pranešti įgaliotam padalinio darbuotojui ar padalinio vadovams, kurie apie tai pažymi žurnale ir imasi reikiamų veiksmų trūkumams pašalinti. Pagal Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo 12 punkto nuostatas, įgaliotas darbuotojas turi ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę patikrinti įrangos veikimą ir kamerų fiksuojamo vaizdo aprėpties atitiktį reikalavimams, nustatytiems Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo 4 punkte.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, šiomis nurodytomis Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo nuostatomis gali būti neužtikrinamas tinkamas vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimas vairavimo egzaminų metu, kadangi egzaminuotojas gali nevykdyti pareigos pranešti apie įrangos gedimą arba netinkamą veikimą (ypatingai tais atvejais, kada neįrengtas kamerų fiksuojamą vaizdą rodantis monitorius). Šiuo atveju, tokie veiksmai galimi iki momento, kada įgaliotas padalinio darbuotojas, įgyvendindamas Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo 12 punkto nuostatas, nuspręs patikrinti įrangos veikimą (t. y. iki 1 savaitės laikotarpio). Dėl minėtos priežasties minėtos nuostatos gali sudaryti palankias sąlygas nesažiningam elgesiui (pavyzdžiui: žinant apie esamus gedimus apie juos neinformuoti įgaliotų darbuotojų siekiant šiomis aplinkybėmis pasinaudoti).

2.6. Pagal Vairuotojų egzaminavimo aprašo 25 punkto nuostatas, jeigu teorijos egzamino metu sugenda programinė ar techninė įranga, teorijos egzamino rezultatas anuliuojamas, o teorijos egzaminas laikomas iš naujo be papildomos paslaugų kainos.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, atskirais atvejais gali likti neaiškus minėtų nuostatų turinys, pavyzdžiui: ar atvejais, kada sugenda garso ir / ar vaizdo įrašymo techninė įranga (arba vėliau paaiškėja, kad dėl įrangos gedimo teorijos egzamino eiga nebuvo užfiksuota arba buvo užfiksuota netinkamai), minėtos Vairuotojų egzaminavimo aprašo nuostatos turėtų būti taikomos ar ne (kitai sakant, ar garso ir / ar vaizdo įrašymo įrangos gedimai / sutrikimai laikomi „techninės įrangos“ gedimais). Toks pats neaiškus išlieka ir dėl analogiškų aplinkybių, kurios pasireiškia praktikos egzamino metu.

2.7. Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo 20 punktas nustato, kad „Sumontuotoje įrangoje turi būti skirta ne mažiau kaip 256 GB vietos užfiksuotų egzaminu duomenų saugojimui, o vaizdo registratoriuose – ne mažiau kaip 128 GB. *Duomenys saugomi ne ilgiau kaip 1 (vienerius) metus nuo įrašymo dienos. Duomenys gali būti saugomi trumpiau kaip 1 (vienerius) metus nuo įrašymo dienos, jei egzaminuojamasis neapskundžia egzaminu rezultato per Egzaminavimo apraše ar Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatytą terminą, ar nebuvo užfiksuota galimai nusikalstama veika ir (arba) kiti galimai neteisėti veiksmai*“.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtų nuostatų konstrukcija suponuoja nuomonę, kad egzaminų vaizdo ir garso įrašai (jeigu nėra egzaminuojamojo skundo arba nebuvo užfiksuota galimai nusikalstama veika ir (arba) kiti galimai neteisėti veiksmai) saugomi (geriausiu atveju⁷) iki kelių mėnesių termino. Šiuo atveju minėtos Vaizdo ir garso įrašymo įrangos naudojimo aprašo nuostatos gali sudaryti paskatas VI „Regitra“ darbuotojų piktnaudžiavimams, kadangi net neteisėto elgesio (pavyzdžiui, egzaminuotojo piktnaudžiavimo) atveju galimai tokią veiką įrodantys duomenys gali būti neišsaugojami.

2.8. Reikalavimų egzaminuotojams aprašo 1 punktas nustato, kad minėtas teisės aktas „nustato reikalavimus valstybės įmonės „Regitra“ darbuotojams, kuriems suteikiami įgaliojimai egzaminuoti asmenis, siekiančius gauti ar susigrąžinti teisę vairuoti motorines transporto priemones, *patikrinant jų praktinius motorinių transporto priemonių valdymo įgūdžius ir gebėjimus*, taip pat egzaminavimo kokybės užtikrinimą ir įgaliojimų nurodytiems valstybės įmonės „Regitra“ darbuotojams suteikimo, pratęsimo, sustabdymo ir nutraukimo sąlygas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Reikalavimų egzaminuotojams aprašo 3 ir 6 punktų nuostatos reglamentuoja reikalavimus VI „Regitra“ darbuotojų – egzaminuotojų objektyvumui ir reputacijai⁸. Tačiau (Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone) Reikalavimų egzaminuotojams aprašo 1 punkto nuostatose vartojama tikslinamojo pobūdžio formuluotė „*patikrinant jų praktinius motorinių transporto priemonių valdymo įgūdžius ir gebėjimus*“ suponuoja nuomonę, kad minėti reikalavimai yra (gali būti) taikomi tik VI „Regitra“ darbuotojų, kurie dalyvauja vairuotojų praktikos egzaminuose, atžvilgiu⁹.

⁷ Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus terminus.

⁸ Reikalavimų egzaminuotojams aprašo 3 punktas nustato, kad: „Valstybės įmonės „Regitra“ (toliau – VI „Regitra“) darbuotojai, kuriems suteikiami įgaliojimai egzaminuoti vairuotojus (toliau – egzaminuotojai), turi: 3.1. būti ne jaunesni kaip 23 metų; 3.2. būti nepriekaištingos reputacijos; 3.3. turėti ne žemesnį negu aukštesnysis išsilavinimą; 3.4. turėti ne mažesnę kaip 3 metų B kategorijos transporto priemonių vairavimo patirtį, o 6 punktas nustato, kad „Egzaminuotojais negali būti asmenys: 6.1. kuriems yra arba per pastaruosius trejus metus buvo atimta teisė vairuoti transporto priemones; 6.2. susiję su vairavimo mokykla darbo teisiniais santykiais arba esantys vairavimo mokyklos organų nariais“.

⁹ Šią nuomonę netiesiogiai pagrindžia ir Reikalavimų egzaminuotojams aprašo III skyriaus („Egzaminuotojų kompetencijos reikalavimai“) nuostatos, kurių turinys iš esmės susijęs su praktinio vairavimo situacijomis.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, VĮ „Regitra“ darbuotojų – egzaminuotojų nepriklausomumas ir objektyvumas yra itin reikšmingi užkardinant neobjektyvių egzaminuotojų sprendimų ir veiksmų, nesąžiningo elgesio galimybes. Todėl, atsižvelgiant į išdėstytą, siūlytume apsvarstyti Reikalavimų egzaminuotojams aprašo tobulinimo (vienareikšmiškai pasisakant, kad Reikalavimų egzaminuotojams aprašo 3 ir 6 punktuose nustatyti reikalavimai taikomi ir VĮ „Regitra“ darbuotojų, dalyvaujančių vairuotojų teorinių žinių patikrinimo egzaminuose) tikslingumą.

2.9. Teorinių klausimų aprašo 3 punktą nustato, kad teorijos egzamino klausimai yra konfidencialūs ir negali būti viešinami, perduodami tretiesiems asmenims ar kitokiu būdu atskleidžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus atvejus. Pagal minėto teisės akto 4 punkto nuostatas Teorijos egzamino klausimus sudaro valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus įsakymu sudaryta teorijos egzamino klausimų rengėjų darbo grupė, o pagal 14 punkto nuostatas minėto teisės akto nuostatų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka valstybės įmonės „Regitra“ Egzaminavimo ir vairuotojo pažymėjimų išdavimo skyrius. Manytina, kad Vairuotojų teorinių žinių patikrinimo klausimai yra naudojami ir atitinkamą programinę įrangą eksploatuojančių VĮ „Regitra“ darbuotojų bei egzaminuotojų veikloje.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, teorinių žinių patikrinimo egzaminų rezultatai yra svarbūs daugeliui teisę vairuoti įgyti ketinančių asmenų¹⁰, todėl konkretus teorijos egzamino klausimų turinys tokiems asmenims yra itin aktualus. Nors, tikėtina, VĮ „Regitra“ įgyvendindama Teorinių klausimų aprašo 3 punkto nuostatas siekia užtikrinti teorijos egzaminų klausimų konfidencialumą (pavyzdžiui, vidiniais organizacinio pobūdžio teisės aktais), Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, būtent šioje srityje galimas didžiausias nesąžiningai ketinančių pasielgti asmenų (ar jiems talkinančių asmenų) suinteresuotumas. Pavyzdžiui (mūsų nuomone), neteisėtu teorijos egzamino klausimų platinimu gali būti suinteresuoti ne tik VĮ „Regitra“ darbuotojai, bet ir vairuotojų mokymo paslaugas teikiantys asmenys ir / ar įmonės, kadangi tai ne tik garantuotų didesnę tokių paslaugų patrauklumą teisę vairuoti siekiantiems įgyti asmenims, bet ir galimai suteiktų konkurencinį pranašumą (kitų tokias paslaugas teikiančių asmenų atžvilgiu) bei pelną¹¹ (o taip pat neteisėtas pajamas už nelegaliai platinamus teorijos egzamino klausimus).

Dėl minėtos priežasties siūlytume apsvarstyti atitinkamų organizacinių – teisinių pobūdžio priemonių panaudojimo užtikrinant teorijos egzamino klausimų konfidencialumą tikslingumą.

¹⁰ VĮ „Regitros“ duomenimis teorijos egzaminą iš pirmo karto išlaiko tik 45 proc. asmenų. Prieiga internetu: <https://m.diena.lt/naujienos/lietuva/salies-pulsas/uz-padirbta-vairuotojo-pazymejima-net-astuoniolika-tukstanciu-euru-1078234>.

¹¹ Tokią prielaidą leidžia daryti viešai prieinami duomenys apie aukščiausius reitingus turinčių vairavimo mokyklų taikomus įkainius. Prieiga internetu: <https://g3.dcdn.lt/images/pix/reitingaslietuva-74934108.pdf>; <https://option.lt/vairavimo-mokyklos-vilniuje/>.

3. Kitų pastabų ir pasiūlymų neturime.

Atlikus aukščiau minėtų teisės aktų antikorupcinį vertinimą darytina išvada, kad jais nustatytas teisinis reglamentavimas gali būti ydingas antikorupciniu požiūriu, kadangi:

- 1) teisės aktai neužtikrina tinkamo vaizdo ir garso įrašų fiksavimo teorijos ir praktinio vairavimo egzaminų metu;
- 2) padaryti vaizdo ir garso įrašai saugomi sąlyginai trumpą laikotarpį, dėl ko neteisėto elgesio identifikavimui reikšmingi duomenys gali būti sunaikinami;
- 3) teisinis reglamentavimas sudaro sąlygas nesąžiningai elgtis ne tik VI „Regitra“ darbuotojams, bet taip pat egzaminuojamiesiems bei kitiems asmenims, turintiems teisę (taipogi ne visais atvejais objektyviai pagrįstą) dalyvauti egzaminų metu;
- 4) iš dalies teisės aktų nuostatų lieka neaišku, kaip jos turėtų būti įgyvendinamos ir interpretuojamos praktiškai.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 8 dalies nuostatomis, prašome per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbti informaciją apie tai, kaip atsižvelgta (planuojama atsižvelgti) į pateiktas pastabas ir pasiūlymus, arba, jeigu į antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta, nurodyti priežastis ir motyvus, užpildant antikorupcinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymą¹², ir pateikti Specialiųjų tyrimų tarnybai nuorodą į ją.

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Gintas Kerbelis, tel. 8 706 63 294, el. p. gintas.kerbelis@stt.lt

¹² Prieiga: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6ae7e2224d6511ec86bdcb0a6d573b32?positionInSearchResults=0&searchModelUID=9f575944-a544-4a78-aa6f-e1a39cfa9e4e>